

نقش ها و مسئولیت های حسابداران مدیریت در عصر جهانی سازی

وحید محمد رضا خانی^۱

دانشجوی دکتری حسابداری، دانشگاه علامه طباطبایی

mohammadrezaei09@gmail.com

محمد سلیمانی

دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه علامه طباطبایی

mohammadrezaei09@gmail.com

چکیده

حرفه حسابداری شاهد انتقاد شدید دیگری در رابطه با آشفتنگی اقتصادی جهانی اخیر بوده است. سؤالات زیادی در مورد نقش حسابداران در عصر جهانی سازی مطرح شده است. در نتیجه، فرصت های تحقیق بیشتری در مورد نقش حسابداران با تمرکز ویژه بر دگرگونی آن از گذشته تا امروز، با ملاحظه جهت حرکت حسابداران آینده در کسب و کارهای خصوصی و دولتی بوده است. بنابراین این تحقیق به دنبال بررسی نقش حسابداران، چالش های آنها و ادراکات عموم نسبت به حسابداران در عصر جهانی سازی است.

کلید واژه: حسابداران مدیریت، نقش حسابداران مدیریت، جهانی سازی

---

^۱ نویسنده مسئول

۱. مقدمه

مطالعات نشان داده اند که جهانی سازی نقش بزرگی در بقای شرکت ها بازی می کند. مطالعات در رابطه با جهانی سازی بیان کردند که حسابداری، عامل مهمی در تهیه اطلاعات بروز جهت فعالیت های داخلی و خارجی شرکت هاست. در سی سال گذشته، جهان به یک بازار جهانی گذار کرده است، در نتیجه اقتصاد امروزی، بازارهای مالی، صنعت، و سیاست همگی بین المللی شده اند. این بین المللی منجر به افزایش انتقال سرمایه میان مرزها، افزایش اهمیت تجارت در اقتصاد، افزایش ارتباطات در سراسر جهان و افزایش سیاست های تجارت بین المللی شده است [۵].

پدیده جهانی شدن، پیشرفت فناوری، رقابت و مشتری مداری، شرکت ها را به سمت بین المللی شدن سوق داده و محیط های تجاری پیچیده و فرصت های سرمایه گذاری نوینی را بوجود آورده است [۴].

جهانی سازی اثرات شدیدی بر اقتصاد جهانی دارد و چالش های سیاسی زیادی به وجود آورده است. جهانی سازی اقتصادی در واقع بر سیاست اثر می گذارد، که این موضوع در مطالعات تجربی مختلف اثبات شده است. فرایند جهانی سازی به طور کلی بر

تحمیل یک سیستم حسابداری بین المللی در یک طرف و برخی ملاحظات در رابطه با تفاوت های فرهنگی جهانی بین کشورها در طرف دیگر تاکید می کنند.

حسابداری بین المللی پیچیده است چون ماهیت آن وابسته به حرکت جهانی سازی است که همه اقتصاد را دربر می گیرد. اما جهانی سازی بر حرفه حسابداری، استانداردها، مدیریت، حسابرسی و مالیات اثر می گذارد. به علاوه، نقش حسابدار نه تنها در سطح صنفی، بلکه در سطح ملی و مهمتر از آن در سطح بین المللی مهم تر شده است. برای مثال، سیگل و سورنسن^۱ (۱۹۹۹) اشاره کردند که با فشار جهانی سازی که افزایش رقابت، پیشرفت فناوری و فشار برای دریافت اطلاعات است، حسابداری مدیریتی نقش مهم تری در سازمان ها بازی می کند. حسابدار مدیریتی نه تنها نقش تهیه کننده اطلاعات را بازی می کند بلکه در تصمیم گیری نیز شرکت می کند یا حداقل به مدیران کمک می کند تصمیمات بهتری بگیرند [۱۲].

هدف اصلی این تحقیق، بحث در مورد نقش های حسابداران در عصر جهانی سازی است. برای این منظور، این تحقیق به سه بخش اصلی تقسیم شده است. بخش اول در مورد تعاریف حسابداری مدیریتی و ویژگی آن بحث می کند؛ بخش دوم در مورد جهانی سازی و ویژگی های آن بحث می کند؛ بخش سوم بر نقش حسابداران تمرکز می کند. بخش چهارم به دنبال ادراکات عمومی در مورد حسابداری است و بخش آخر نیز نتیجه گیری است.

۲. حسابداری مدیریت و ویژگی های آن

حسابداری مدیریت به صورت های مختلف، چه با توصیف نقش های آن یا توصیف اهداف و فرایندهای آن تعریف شده است. به طور کلی، تعریف قدیمی حسابداری مدیریت، حسابداری مدیریت را براساس موضوع تهیه اطلاعات به مدیران توصیف می کند، بنابراین حسابداران مدیریت به عنوان تهیه کنندگان اطلاعات در نظر گرفته شدند طبق تعریف زیر:

---

^۱ Siegel and Sorensen

حسابداری مدیریت، اطلاعاتی برای مدیران فراهم می کند، یعنی افراد داخل سازمان که عملیات آن را هدایت و کنترل می کنند [۱۳].

در این راستا، مؤسسه حسابداران مدیریتی^۱ (IMA)، حسابداری مدیریت را با توصیف نقش های سنتی آن تعریف کرد، آنها حسابداری مدیریتی را به صورت زیر تعریف کردند:

«فرایند شناسایی، اندازه گیری، تجمع، تحلیل، آماده سازی، تفسیر و انتقال اطلاعات مالی که مدیریت برای برنامه ریزی، ارزیابی، و کنترل یک سازمان و تضمین استفاده مناسب و پاسخگویی برای مصرف منابع از آن استفاده می کند. حسابداری مدیریتی شامل آماده سازی گزارش های مالی برای گروه های غیرمدیریتی نیز می شود مانند سهامداران، اعتبار دهنده گان، آژانس های قانونی، و مقامات مالیاتی.» به علاوه برخی از مؤلفان معاصر هنوز از همان تعریف قدیمی استفاده می کنند. هلتون^۲ (۲۰۰۶) حسابداری مدیریتی را طبق تعریف IMA تعریف کرد. او بیان کرد که حسابداری مدیریتی به صورت زیر است:

«فرایند شناسایی، اندازه گیری، تحلیل، تفسیر و انتقال اطلاعات که به دنبال تحقق اهداف یک سازمان است» [۱۶].

از طرف دیگر، در مطالعات و تحقیقات فعلی، حسابداران مدیریتی به عنوان تصمیم گیرنده گان و عضو گروه مدیریتی توصیف شده اند. IMA تعریف حسابداری مدیریتی خود را بهبود داد:

«حسابداری مدیریت، حرفه ای است که شامل شرارت در تصمیم گیری های مدیریت، تعییه سیستم های مدیریت عملکرد و برنامه ریزی، و مشارکت حرفه ای در گزارش های مالی و کنترل مالی برای کمک به مدیریت در تدوین و اجرای راهبرد یک سازمان می شود.»

---

¹ Institute of Management Accountants

² Helton

باید توجه شود تا چه حد حسابداران مدیریتی، کارآمدتر شده اند و برای تصمیم گیری، لازم شده اند. به علاوه، حسابداری مدیریتی به بخش لاینفک فرایند مدیریتی تبدیل شده و حسابداران مدیریتی، شرکای راهبردی اساسی در تیم مدیریت یک سازمان شده اند [۱۷].

حسابداران مدیریتی در تیم مدیریت، مهمتر شده اند. اخیرا تاکید بیشتری بر ارائه مشاوره تجاری به مدیریت شده، درحالیکه در گذشته محدود به تهیه اطلاعات به مدیریت شده بود. به علاوه، مؤسسه حسابداران رسمی آمریکا (AICPA)^۱ بیان می کند که حسابداری مدیریت به عنوان شیوه، به سه حوزه زیر تعمیم می یابد:

- مدیریت راهبردی: پیشبرد نقش حسابدار مدیریت به عنوان شریک راهبردی در سازمان.
- مدیریت عملکرد: توسعه شیوه تصمیم گیری تجاری و مدیریت عملکرد سازمان.
- مدیریت ریسک: کمک به چهار چوب ها و رویه ها برای شناسایی، اندازه گیری، مدیریت و گزارش ریسک ها برای دستیابی به اهداف سازمان.

۲-۱. مدیریت راهبردی

مدیریت راهبردی مفهوم جدیدی نیست؛ اولین کاربرد آن در دهه ۷۰ بود؛ مفهوم آن یک تیم برنامه ریزی راهبردی بود که کم و بیش به برنامه های راهبردی توجه کردند و سپس تلاش کردند آنها را به تصمیم گیرندگان منتقل کنند. مدیران راهبردی در سازمان ها مهم اند و نقش بسیار مهمی در تصمیم گیری بازی می کنند، آنها شرکایی در تیم مدیریت هستند. گواشتاین، نولان و پفیر^۲ (۱۹۹۲) مدیریت راهبردی را به صورت زیر تعریف کردند:

فرایندی که با آن اعضای یک سازمان، آینده آن را تصور می کنند و رویه ها و عملیات لازم را توسعه می دهند تا به آن آینده برسند [۱۴].

^۱ The American Institute of Certified Public Accountants

^۲ Goodstein, Nolan and Pfeiffer

مدل مدیریت راهبردی را ولز^۱ (۲۰۰۰) توسعه داده، مدیریت راهبردی پا را فراتر از توسعه یک برنامه راهبردی می‌گذارد، که شامل فرایندهای برنامه ریزی راهبردی و برنامه ریزی اولیه می‌شود. مدیریت راهبردی، استقرار و اجرای برنامه‌های راهبردی و اندازه گیری و ارزیابی نتایج آن‌ها است. استقرار شامل تکمیل برنامه و انتقال آن به همه پرسنل می‌شود. اجرا شامل منع یابی برنامه، اجرای آن، و مدیریت آن اقدامات می‌شود. اندازه گیری و ارزیابی نه تنها شامل پیگیری اقدامات اجرا می‌شود، بلکه مهمتر از آن شامل ارزیابی این موضوع نیز می‌شود که سازمان در نتیجه آن اقدامات چگونه تغییر می‌کند و چگونه از آن اطلاعات برای بروز کردن برنامه استفاده می‌کند.[۲۱].

ویلسون و چوا (۱۹۹۳)^۲) ۱۰ تفاوت کلیدی بین حسابداری مدیریت و حسابداری مدیریت راهبردی را مطابق با نمایه ۱ فهرست کردند[۲].

نمایه ۱: تفاوت‌های کلیدی بین حسابداری مدیریت و حسابداری مدیریت راهبردی	
حسابداری مدیریت سنتی	حسابداری مدیریت راهبردی
آنده‌نگر	گذشته‌نگر
تموکثر بر شرکت‌های مستقر	تموکثر بر واحد تجاری
برون‌نگر	دروون‌نگر
تموکثر رقابتی	تموکثر تولیدی
توجه به فرصت‌های مسکن	توجه به فعالیت‌های موجود
پیش‌گیری	ذاکتسی
برنامه‌بازی نشده	برنامه‌بازی نشده
املاک‌های مسحور	داده‌سحور
بعویلی سامانه‌های موجود محدود شده	سبتی بر سامانه‌های موجود
مستقیماً استهای را نادیده می‌گرد	صبتی بر مستقیماً استهای را نادیده می‌گرد

۲-۲. مدیریت عملکرد

آژانس بهبود و توسعه^۳ (I&DeA) مدیریت عملکرد را به صورت زیر تعریف می‌کند:

¹ Wells

² Improvement and Development agency

اقدام در واکنش به عملکرد واقعی برای اینکه پیامدها برای کاربران و عموم، بهتر شوند.

بنابراین می توانیم به اختصار بگوییم که مدیریت عملکرد، پیامدهای کار است.

عملکرد تحت تاثیر چند عامل قرار می گیرد. آرمسترانگ و بارون^۱ (۱۹۹۸) پنج عامل زیر را ذکر کردند:

- عوامل شخصی: مهارت فرد، اطمینان، انگیزه و تعهد او.
- عوامل رهبری: کیفیت تشویق، هدایت و راهنمایی که مدیران و رهبران تیم ارائه کرده اند
- عوامل تیمی: کیفیت حمایتی که همکاران فراهم کرده اند
- عوامل سیستمی: سیستم کار و تاسیسات (ابزارهای کار) که سازمان فراهم کرده.
- عوامل زمینه ای (موقعیتی): فشارها و تغییرات خارجی و داخلی [۷].

۳-۲. مدیریت ریسک

مدیریت ریسک، «فرایند کلی شناسایی، کنترل و کاهش ریسک های وابسته به سیستم اطلاعات است که شامل ارزیابی ریسک، تحلیل سود-هزینه، و انتخاب، اجرا، تست و ارزیابی محافظان می شود.» [۲۰].

۴. مسئولیت های کلیدی مدیران

همانطور که این گزارش قبل اشاره کرد که تعاریف حسابداری مدیریت، نقش ها، اهداف یا فرایند آن را توصیف می کنند، می تواند مسئولیت های آن را نیز توصیف کند که در تعریف اول گاریسون و همکارانش^۲ (۲۰۰۶) پیداست، آنها مسئولیت های حسابداری مدیریت را در سه مسئولیت که برنامه ریزی، هدایت و کنترل هستند محدود کردند، در

---

¹ Armstrong and Baron

² Garrison et al

حالیکه بامبر، برون و هریسون^۱ (۲۰۰۸)، تصمیم گیری را نیز به مسئولیت های مدیران اضافه می کنند. [۵].

در این هزاره، حسابداران مدیریت فقط تهیه کنندگان اطلاعات نشده اند، آنها تصمیم گیرنده و بخش بسیار مهمی نیز در تیم مدیریتی هستند، زیرا اطلاعات داخلی مفید و بسیار مهمی برای مدیریت ارشد فراهم می کنند، بنابراین حسابداران مدیریت به مدیریت کمک می کنند سازمان را درست اداره کنند.

حسابداران مدیریت چه کمکی به مدیریت ارشد می کنند تا چهار مسئولیت اصلی خود را انجام دهند؟

- برنامه ریزی: حسابداری مدیریت شامل هدف گذاری ، تعیین راهی برای انجام آنها، با اجراءای عمل هایی ویژه می شود.
- هدایت: نظارت بر عملیات روزانه شرکت، و نظارت بر اجرای برنامه ها برای دستیابی به اهداف سازمان. به علاوه، بعد از تنظیم برنامه، سازمان باید کارهای خود را هدایت کند تا به اهدافش برسد.
- کنترل: ارزیابی نتایج عملیات شرکت در مقابل برنامه ها و اعمال تنظیمات برای حفظ شرکت در جهت اهدافش است. به عبارت دیگر، برنامه ریزی و هدایت باید کنترل برای تضمین بازدهی و کارایی باشد. به علاوه، هدف کنترل، تعیین موفقیت نقش برنامه ریزی است.
- تصمیم گیری: حسابداران مدیریت شامل هدف گذاری، هدایت و کنترل می شوند، که یعنی آنها در تصمیم گیری شرکت می کنند، که وظیفه جدید حسابداری مدیریت است [۸].

۵. حسابدار مدیریتی در سازمان

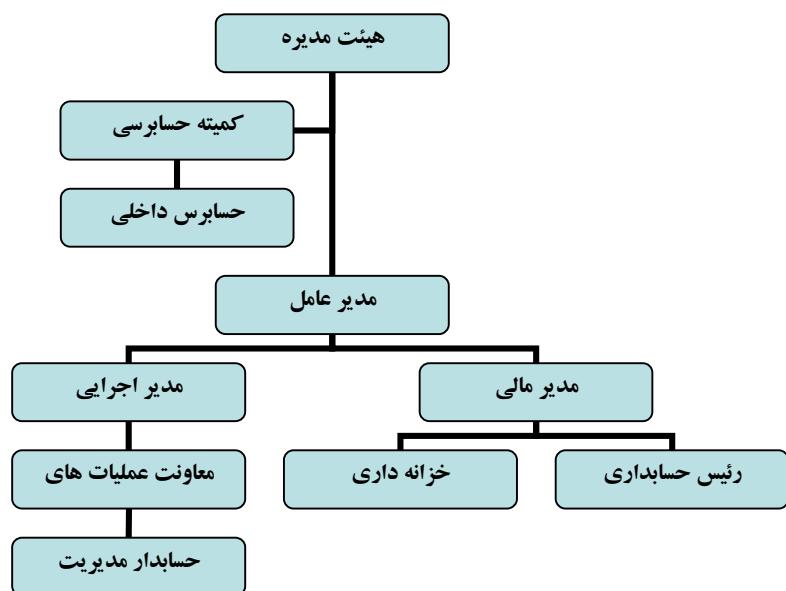
---

^۱ Bamber, Broun, and Harrison

الف) حسابدار مدیریتی کجا کار می کند؟

حسابدار مدیریتی در اداره حسابداری کار می کند؛ به علاوه به کنترل گرگزارش می کند (که مسئول حسابداری مالی عمومی، حسابداری مدیریتی و گزارش مالیات است، و او مستقیماً به حسابدار رسمی گزارش می کند که در عوض مسئول همه مشکلات مالی سازمان است و نقش های مهمی در نظارت بر موضوعات مالی سازمان بازی می کند). امروزه، حسابدار مدیریتی در سراسر شرکت واقع است و در تیم های چند نقشی کار می کند که شامل کارمندانی می شوند که نقش مختلفی در سازمان ایفا می کنند مانند: R&D، طراحی، تولید، بازاریابی، توزیع و خدمات به مصرف کننده، و آنها به نائب رئیسان عملیات مختلف گزارش می کنند [۸].

شکل شماره ۱: جایگاه سازمانی حسابدار مدیریت

۶. جهانی سازی و ویژگی های آن

جهانی سازی، به صورت های مختلف تعریف شده است. تعریف استاندارد یا ویژه جهانی سازی وجود ندارد. شاید جهانی سازی با خصوصیات آن تعریف شده یا مفهوم جهانی سازی وابسته به چشم انداز فردی است که در مورد آن صحبت می کند. بنابراین تعریف دقیق جهانی سازی هنوز نیست [۱۵].

بسیاری از سازمان های ملی و بین المللی (مانند صندوق پول بین المللی و دبیر سازمان ملل) تلاش می کنند تعریف واحدی از جهانی سازی تعیین کنند اما این تعریف تنها ویژگی های جهانی سازی را توصیف می کند. صندوق بین المللی پول، جهانی سازی را به صورت «وابستگی اقتصادی متقابل رو به رشد کشورها در سراسر جهان با افزایش حجم و تنوع تعاملات میان مرزی در کالاهای و خدمات، گردش سرمایه بین المللی آزاد و همچنین انتشار سریع تر و گسترده تر فناوری» تعریف می کند. از این تعریف روشن است چطور صندوق پول بین المللی، جهانی سازی را به صورت اقتصادی و تکنولوژیکی تعریف می کند. [۵].

چن و کار^۱ (۲۰۱۱) اشاره می کنند که «جهانی سازی معانی مختلفی برای افراد مختلف می دهد» و او توضیح داد که این اصطلاح شامل همه نوع انتقال اقتصادی و فرهنگی بین ملت ها می شود- از قبیل تسلط رسانه و استفاده گسترده از وب گسترده جهانی. این به تبادل اقتصادی کالاهای و خدمات به صورت بین المللی و جریان های مالی بین المللی نیز اشاره می کند [۱۱].

مدرنیته به یک معنی به جهان نگری مدرن، شیوه نگرش انسان نو به جهان اطلاق می شود. مدرنیته از سده پانزدهم تا نیمه سده نوزدهم میلادی در غرب تکوین یافت و بعد از آن در دیگر نواحی دنیا رشد نمود. از دیدگاه جامعه شناسی، مدرنیته بر عقلانی سازی ساختار اقتصادی و اداری و تفکیک و تمایز ساختاری جهان اجتماعی اشاره دارد. مدرنیته بیانگر انتقاد مداوم از سنت و از خود بوده و به معنی نوخواهی و امروزگی است [۲].

---

^۱ Chen and Carr

سنت نیز به عنوان انتقال دانشها تجربی در قالب تکنولوژیهای سنتی و آداب و رسوم و یا فرهنگ از نسلی به نسل دیگر، برای تطبیق با محیط پیرامون و تداوم حیات و هویت هر جامعه، تعریف می شود. مولفه های مدرنیته از دیدگاه اندیشمندان مختلف، متفاوت است. برخی مولفه هایی چون اعتلای سرمایه داری و تکنولوژی، اعتلای لیرالیسم و فرد گرانی از طریق ایجاد قرارداد اجتماعی، اعتلای بروکراسی و فرایند عقلانی سازی جهان از طریق افسون زدائی، اعتلای علم جدید از طریق دستیابی به دانشی نو بر اساس تجربه، اعتلای فلسفه تاریخ از طریق ایده هایی چون پیشرفت، شک و نقد را به عنوان مفاهیم و مولفه های مدرنیته می شناسند [۱].

۷. ویژگی های جهانی سازی و حسابدار

با ظهور جهانی سازی، شرکت های بیشتری با انجام فعالیت های تجاری در مرزهای ملی خود، جهانی شده اند. بازار جهانی تر می شود و رقابت شدیدتر از قبل می شود. رفع رقابت شدید مستلزم استقرار راهبردی کسب و کارهای تجاری است. زمینه ای که در آن حسابداران برای کنار زدن رقبای خود کار می کنند. وقتی فعالیت های تجاری جهانی می شوند، توجیه تعاملات تجاری، بزرگ و پیچیده می شود. اما با پیشرفت در فناوری، نرم افزار مبتکرتر و ابزارهای دیگری توسعه می یابند تا معاملات راحت تر از قبل حساب شوند. روشن است که محیط کسب و کار امروز نمی تواند بدون فناوری کار کند. پیشرفت تکنولوژی، بهبودهای کارآمد و بازده تری بر نحوه اداره کسب و کارها دارد، و خود کارسازی فرایندهای کسب و کار را نیز افزایش می دهد [۵].

سازمان ها در این عصر، ساختارهای سازمانی انعطاف پذیر دارند، مدیران و حسابداران چند نقش را ایفا می کنند. به علاوه، نیاز به اطلاعات بیشتر توسط سهامداران و ذینفعان تشدید گرفته، مشتریان مطلع تر هستند و ذینفعان دیگر، اطلاعات بیشتری می خواهند. در اینجا باید به بین المللی سازی و استانداردسازی حرفه حسابداری اشاره کرد. وقتی جهان به یک نهاد یکپارچه تبدیل می شود که معاملات بدون مرز در سراسر جهان وجود دارد،

استاندارد سازی حرفه حسابداری تحت فشار شدیدی برای تضمین مقایسه و یکنواختی قرار گرفته است. جهانی سازی بازارها، پیشرفت‌ها در فناوری تولید و اطلاعات، افزایش رقابت، شایستگی‌های کلیدی، روابط مشتری و تامین کننده، کاهش اندازه، برونو سپاری، ساختارهای سازمانی هموار و کار‌تیمی، برخی از خصوصیات قابل توجه عصر جهانی هستند.

با وجود تکامل ماهیت سنتی کسب و کارهای تجاری، انتظار می‌رود نقش حسابدار نیز تغییر کند. به طور کلی، حسابداران ممکن است شامل حسابرسان، حسابداران مالی، حسابداران مدیریت و غیره شوند. اما هدف این گزارش مرکز بر نقش‌های حسابداران مدیریت در عصر جهانی سازی است.

۸. نقش‌ها و مسئولیت‌های حسابداران مدیریت قبل از جهانی سازی

سابقاً، موقعیت حسابداران مدیریتی از فعالیت‌های کلیدی شرکت جدا شده بود و تعامل رو در روی کمی با ارباب رجوعان داشت. آنها با مرزهای فیزیکی در عملیات سازمان جدا شده بودند. در اینجا استنباط می‌شود که حسابداران مدیریتی در آغاز این حرفه در فرایند تصمیم‌گیری شرکت نداشتند. نقش کلیدی آنها، تامین اطلاعات برای تصمیم‌گیری مدیریت است. پس تمام کاری که آنها می‌کردند تهیه بودجه، بررسی گزارش هزینه، تهیه گزارش هزینه موجودی، و تولید صورت‌های مالی استاندارد است. خلاصه اینکه آنها این کار را با گفتن این موضوع انجام می‌دادند: آنها در واقع دفتردار، کنترل کننده مخارج، و مامور صنفی بودند. آنها با ایفای نقش حسابدار سنتی، نگهدارندگان رکوردهای مالی، مورخان سازمان بودند [۱۴].

برخی اشاره می‌کنند که این در واکنش به نیازهای زمانی حاصل از تغییرات در محیط و نیازهای اجتماعی توسعه یافته بود. از طرف دیگر، برخی استدلال می‌کنند که توسعه علم حسابداری، تکامل تجارت را به وجود آورده است زیرا با استفاده از روش‌های حسابداری دقیق‌تر بود که کسب و کار مدرن می‌توانست رشد کند، شکوفا شود و به نیازهای مالکان و عموم آن پاسخ دهد. به هر حال، تاریخچه حسابداری به طور کلی در رابطه با تاریخچه

کسب و کار و اقتصادی است، و ممکن است به ما کمک کند با تکامل کسب و کار تجاری، بهتر پیش بینی کنیم [۶].

کارمونا، ازامل و گوتیرز^۱ (۲۰۰۴) اشاره می کنند که تاریخچه حسابداری باید در ابتدای بررسی تعیین کند آیا یک مفهوم شیوه حسابداری معاصر انتخاب خواهد شد، یا آیا یک مفهوم که برای زمینه تاریخی تحت بررسی مناسب تر است در نظر گرفته می شود. از طرف دیگر، او اشاره کرد که مشروعیت استقرار مفاهیم فعلی برای توصیف و تحلیل شیوه های حسابداری گذشته قابل بحث است [۱۰].

اما نقش حسابداری در مدیریت قبل از دهه ۱۹۰۰ ظاهر شد. نقش حسابداری مدیریتی موازی با رشد صنعت و بازارها بود. در گذشته، حسابداری مدیریتی تنها نقش تهیه اطلاعات در مورد فعالیت های داخلی یک شرکت فراهم می کرد. این نقش اطلاعاتی در مورد این موضوع فراهم می کند که دستمزد مناسب چیست و چه اطلاعاتی باید در تولید استفاده شوند. فلاشمن و پارکر^۲ (۱۹۹۷) «کنترل مخارج» را به عنوان تهیه کننده اطلاعات مالی تعریف می کنند که ارتباط کمی با مدیریت در تصمیم گیری دارد. اما این ادراک بخاطر نیاز به رعایت، و توسعه مدیریت مالی، مدیریت عمومی/راهنمایی و خدمات مشاوره از بین رفته است. مطالعه برنز، ازامل و اسکاپنر^۳ (۱۹۹۹) و مؤسسه حسابداران مدیریت (IMA) در آمریکا نشان داد که نیاز به حرفه حسابداری برای استقرار مجدد خود در جو رقابتی تکنولوژیکی و جهانی شدن تاحدی دلیل این جابجایی است. [۱۹].

حسابداران مدیریت «دیروز» مانند حسابداران مدیریت «امروز» نیستند. سابقاً حسابداران مدیریت به عنوان شمارنده ارقام در نظر گرفته می شدند. شمارش، مقایسه، ثبت، و گزارش اطلاعات مالی برای تصمیم گیری داخلی، نقش های قدیم حسابداران مدیریت در گذشته بودند. اولاً، حسابدار باید به دنبال نقش اصلی در مرحله برنامه ریزی باشد، صرف نظر از اینکه آیا نقش اولیه یا پشتیبانی در بررسی ایفا می کند. توصیه حسابدار در رابطه با تامین

---

¹ Carmona, Ezzamel and Gutiérrez

² Fleischman and Parker

³ Burns, Ezzamel, and Scapens

تیم بررسی، تعریف حوزه بررسی، تعییه یک برنامه بررسی، و مشاوره در مورد پیامدهای تجاری بررسی لازم خواهد بود.

ایجاد بازارهای جهانی و تاکید بر کیفیت کالاهای خدمات و پیشرفت تکنولوژی تولید باعث افزایش رقابت در سطح جهانی شد. شرکت‌ها در قیمت، کیفیت، زمان تحویل و خدمات پس از فروش با یکدیگر رقابت می‌کنند.

مدیر برای تصمیم‌گیری به اطلاعات مربوط به تمام این فاکتورها نیازمند است و حسابداران مدیریت باید این اطلاعات را فراهم کنند [۹].

۹. نقش‌های حسابداران مدیریت در عصر جهانی سازی

جهانی سازی بر مفهوم حسابداری مدیریتی و تکنیک‌های آن اثر می‌گذارد. با فشار جهانی سازی که افزایش رقابت، پیشرفت فناوری و فشار برای کسب به موقع اطلاعات است، حسابداری مدیریت حالا نقش کلیدی تری در سازمان بازی می‌کند. حسابدار مدیریت نه تنها نقش تهیه کننده اطلاعات را بازی می‌کند بلکه در تصمیم‌گیری نیز شرکت می‌کند یا حداقل به مدیران کمک می‌کند تصمیمات بهتری بگیرند.

حسابداری مدیریت با اعمال ابزارهای تحلیل فرایند، به سمت مدیریت منبع حرکت می‌کند مانند هزینه یابی بر مبنای فعالیت، هزینه یابی چرخه عمر، و فناوری‌های مدیریت هزینه مانند تحلیل هزینه فرصت. حسابداری مدیریت، ورودی‌هایی نیز برای تصمیم‌گیرندگان راهبردی فراهم می‌کند.

حسابداری مدیریت از تمرکز بر کاهش زائدات به خلق ارزش با استفاده کارآمد از منابع توسعه می‌یابد. به عبارت دیگر دیگر، حسابداران مدیریت نقش مهمی در خلق و افزودن ارزش به سازمان‌ها با مدیریت منابع، فعالیت‌ها و افراد برای دستیابی به اهداف سازمان‌ها بازی می‌کنند.

حسابداران مدیریت به سازمان‌های خود با تعقیب پنج هدف اصلی زیر ارزش اضافه می‌کنند:

۱. حسابداران مدیریت با کمک به مدیریت ارشد در تصمیم گیری و برنامه ریزی، به سازمان های خود ارزش اضافه می کنند. به علاوه، حسابداران مدیریت به عنوان بخشی مهم در تیم مدیریت در تصمیم گیری و فرایندها شرکت می کنند. اخیرا، حسابداران مدیریتی هر نوع اطلاعاتی برای مدیریت فراهم می کنند (که بیشتر این اطلاعات، اطلاعات مالی است). حسابداران مدیریتی علاوه بر نقش مهم خود در تامین اطلاعات، به بخشی لاینفک در تیم مدیریتی تبدیل شده اند که وقتی نوبت به برنامه ریزی کسب و کار راهبردی و نیازهای روزمره برای تصمیم گیری می رسد، نقش پر رنگ تری می گیرند. به علاوه، سیستم های حسابداری مدیریت مدرن، فعالیت های بیشتری را در نظر می گیرند که در همه سطوح سازمان اتفاق می افتد.
۲. حسابداران مدیریت با کمک به مدیریت ارشد در هدایت و کنترل فعالیت های عملیاتی، به ارزش سازمان اضافه می کنند. سازمان برای دستیابی به اهداف ، به تنظیم برنامه های خود نیاز دارد، سپس این برنامه ها باید هدایت و کنترل شوند، که به اطلاعات زیادی در مورد فعالیت های عملیات نیاز دارد، و نقش حسابداران مدیریت در اینجا تهیه این اطلاعات است.
۳. حسابداران مدیریت با دستیابی به اهداف سازمان با تحریک همه کارمندان (از قبیل مدیران) به سمت اهداف سازمان، به ارزش سازمان خود اضافه می کنند. گاهی اوقات، اهداف افراد مطابق با اهداف سازمان ها نیستند، بنابراین نقش حسابدار مدیریت در اینجا تحریک مدیران و کارمندان دیگر برای هدایت تلاش خود به سمت دستیابی به اهداف سازمان هاست.
۴. حسابداران مدیریتی با اندازه گیری عملکرد فعالیت ها، مدیران و کارمندان دیگر در سازمان، به ارزش سازمان خود اضافه می کنند. سازمان براساس بازخورد اندازه گیری، ممکن است به مدیر براساس عملکردش پاداش دهد.

۵. حسابداران مدیریت با تخمین جایگاه رقابتی سازمان به ارزش سازمان خود اضافه می کنند. در این بازار رقابتی، نقش مهم حسابداران مدیریتی ارزیابی این موضوع است که سازمانشان چطور رقابت و بهبود را اندازه می گیرد [۵].

نقش های حسابداران مدیریت از یک سازمان تا سازمان دیگر تغییر می کنند، این نقش ها وابسته به اندازه سازمان، نوع سازمان، فرهنگ، صنعت و عوامل دیگر هستند. از طرف دیگر، این عوامل دائم تغییر می کنند. نقش های حسابداران مدیریت در گذشته مانند امروز نیستند، زیرا شرایط متفاوت هستند. این تفاوت ها، نقش های پایه حسابداران مدیریت را تغییر نمی دهند بلکه اندازه سازمان ها و عوامل دیگر بر نقش های حسابداران مدیریت اثر می گذارند و پیچیدگی نقش های حسابداران مدیریت را تعیین می کنند. بنابراین نقش متغیر حسابداری مدیریت را می توان موازی با شرایط بازار در نظر گرفت که حسابدار مدیریت از تنها تهیه کننده اطلاعات برای فعالیت کسب و کار داخلی بودن، به سمت خلق ارزش مورد نیاز مشتری و ذینفعان دیگر حرکت می کند. به علاوه، حسابداران مدیریت در نتیجه غیرمتصرکرزاگی سازی و واگذاری قدرت، امروزه مسئولیت های بیشتری نسبت به قبل دارند.

در نتیجه نقش های جدید حسابداران مدیریت، آنها باید توانایی های خود را برای ایقای آن نقش ها در سازمان هایشان تقویت کنند. سیگل و سورنسو (۱۹۹۴) فکر می کنند که حسابداران مدیریت به مقداری مهارت نیاز دارند تا نقش خود در سازمان هایشان و در ک اطلاعات مورد نیاز مدیریت را تقویت کنند.

بر اساس تحقیقات صورت گرفته بین سالهای ۲۰۰۷ تا ۲۰۰۲ مهمترین نقش های حسابداری مدیریت به شرح ذیل میباشد: [۱۲].

- تهیه و تفسیر اطلاعات مربوط به حسابداری مدیریت
- تهیه و ارائه اطلاعات مالی
- رهبری
- ایجاد و اجرای سیستم حسابداری مدیریت

• مدیریت کارکنان

• مدیریت پروژه

سیگل و سورنسو (۱۹۹۴) تعدادی مهارت تنظیم می کنند که برای حسابداران مدیریت مهم اند:

۱. دانش حسابداری مدیریت و مالی
۲. مهارت های تحلیل
۳. مهارت های کتبی و شفاهی
۴. قابلیت کار در گروه
۵. مهارت برای کار یک کسب و کار

این مهارت ها برای حسابداران مدیریت بسیار مهم اند و به آنها کمک می کنند در کمک می کنند چه اطلاعاتی مورد نیاز هستند؛ در نتیجه، حسابداران مدیریت با استفاده از شاخص های مالی و غیرمالی، مهارت های مختلف، تصمیم گیری بهتر، و ادغام کنترل راهبردی و عملیاتی، اطلاعات مناسبی فراهم می کنند. در نتیجه حسابداران مدیریت، مرکز توجه خواهند بود و بخش لاینفک تیم مدیریتی خواهند شد [۱۹].

خلاصه اینکه، نقش حسابدار مدیریت تنها «دفتر داری» یا «تهیه اطلاعات» نیست. بنابراین حسابدار مدیریت باید آموزش کافی داشته باشد و باید مجهز به مهارت های بالا باشد تا تصمیم گیرنده، برنامه ریز راهبردی و تحلیلگر بازار مهمی شود.

۱۰. نتیجه گیری

عصر جهانی سازی، موقعیت حسابدار مدیریت را متحول کرده و دگرگونی هنوز ادامه دارد، از کنترل کننده مخارج گرفته تا شرکای تجاری. حسابداران مدیریت با نقش ها و چالش های جدیدی مواجه می شوند. ما برای شراکت کسب و کار موفق، باید دائمًا دانش خود را در حوزه های مختلف پیش ببریم و مهارت های برقراری ارتباط خود را بهبود دهیم تا با طرف های داخلی و خارجی و همه سطوح سازمان ارتباط برقرار کنیم. این بخصوص در یک جامعه چند فرهنگی مهم است.

حسابداری با رفع نیازهای اندازه گیری فعالیت اقتصادی و مالی و انتقال این اطلاعات به جامعه، به جایگاه فعلی خود به عنوان یک حرفه تکامل یافته دست پیدا کرده است. جامعه حالا اطلاعات محیطی از سازمان ها می خواهد. حسابداران باید اطلاعات اکولوژیکی مورد نیاز را به طرف های ذینفع منتقل کنند تا حمایت تخصصی از جامعه دریافت کنند. حسابداری مدیریت حتی قبل از دهه ۱۹۰۰ نقش مهمی در سازمان ها بازی کرده است. حسابداری مدیریت به عنوان تهیه کننده اطلاعات برای فرایند کسب و کار داخلی، برنامه ریزی و کنترل مدیریت، مدیریت منبع و خلق کننده ارزش با استفاده درست از اطلاعات در نظر گرفته می شود.

منابع و مأخذ

۱. رهنمای رودپشتی، فریدون، بهمن بنی مهد و سید جعفر میرسعیدی (۱۳۹۳)، "مدرنیته و حسابداری مدیریت"، **دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت**، سال سوم ، شماره ۱۲.
۲. ساوجی، محمد (۱۳۸۸)، "مدرنیته و پسامدرنیسم". **فصلنامه سیاست**. دوره ۳۹. شماره ۲.
۳. نیکبخت، محمدرضا، جهرومی، مهتاب (۱۳۹۳)، "حسابداری مدیریت راهبردی منجی حسابداری مدیریت؟" **مجله حسابدار**.(اردیبهشت ماه)
۴. همتی، حسن، پرتوی، ناصر و رومنجان، ابراهیمی(۱۳۹۳)، "بررسی و شناسایی نگرش حاکم بر آموزش حسابداری در دانشگاه ها(دیدگاه ستی یا دیدگاه اخلاقی)"، **تحقیقات حسابداری و حسابرسی**، شماره ۲۳.
۵. Ahid M & Augustine A (2012), "The Roles and Responsibilities of Management Accountants in the Era of Globalization"**Global Journal of Management and Business Research**, Volume 12 Issue 15 Version 1.0

7. Alexander, J, R. (2002). "History of Accounting". **Association of Chartered Accountants in the United States**.
8. Armstrong, M. and Baron, A. (1998), **Performance Management Handbook, IPM**, London.
9. Bamber, L., Broun, K., & Harrison, T, W. (2008)." Managerial accounting", **First edition. Prentice Hall**.
10. Binersley M (1997), "Do You Measure Up?", **Charter, March**, pp 32-35.
11. Carmona, S., Ezzamel, M., & Gutiérrez, F. (2004). "Accounting history research: Traditional and new accounting history perspectives". **Spanish Journal of Accounting History**. 24-53.
12. Chen . A . M ., & Carr . m. (2001), "Globalization and the informal economy: How global trade and investment impact on the working poor". **Women in Informal Employment Globalization & Organization (WIEGO)**.pp1-29.
13. Cooper, Ph, Dart,E,(2009), "Change in the Management Accountant's Role: Drivers and Diversity", University of Bath School of Management, Working Paper, <http://www.bath.ac.uk/management> /research/papers.htm
14. Garrison R, Noreen E, & Brewer P. (2006), "Managerial Accounting". Eleventh edition.
15. Goodstein, L., Nolan, T., & Pfeiffer, J. W. (1992). "Applied strategic planning: An introduction. Pfeiffer & Company", 8517 Production Avenue, SanDiego, CA 92121-2280.
16. Goyal, K . A . (2006) . "Impact of globalization on developing countries (With special reference to India)", **International Research Journal of Finance and Economics**. 166-171.
17. Hilton, (2004). "Managerial accounting". Sixth Edition.
18. Holtzman, Y. (2004). "The transformation of the accounting profession in the United States From information processing to strategic business advising". **Journal of Management Development**, 23(10), 949-961

1^Δ. Mubiru, E. (2003). "The effects of globalization on trade – a special focus on rural farmers in Uganda world vision international". **East Africa Regional Office**. 1-17.

1[¶]. Siegel, G., and Sorensen, J.E. (1999). "Counting More, Counting Less - Transformations in the Management Accounting Profession". **Institute of Management Accountants**, p. 1-101.

1[¶]. Stoneburner, G., Goguen, A., & Feringa A. (2002)." Risk management guide for information technology systems". **National Institute of Standards and Technology**. 1-55.

2^Δ. Wells, L, D. (2000). "Strategic Management for Senior Leaders: A Handbook for Implementation". **TQLO Publication Number 96-03**.

The Roles and Responsibilities of Management Accountants in the Era of Globalization

Abstract

The accounting profession has witnessed another severe criticism in the light of the recent global economic turmoil. Many questions were raised about the role of accountants in the era of globalization. As a result, there has been a greater research interest opportunities touching the role of the accountants with a special focus in its metamorphosis spanning from the past till the present, keeping in mind the future direction of accountants in the private and public enterprises. This paper therefore seeks to explore the role of accountants, their challenges and the perception of the public toward accountants in the era of globalization.

Keywords: Management Accountants, Roles of Management Accountants, Globalization